

Nr 14.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande rörande vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1932 fattade beslut; given Stockholms slott den 3 januari 1933.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående de i nämnda protokoll omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1932 vid dess sextonde sammanträde fattade besluten.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

Jag anhåller att få anmäla vissa av den internationella arbetskonferensen vid dess sammanträde år 1932 fattade beslut.

Inledning.

Fredsfördraget i Versailles av den 28 juni 1919 mellan de allierade och associerade makterna, å ena, samt tyska riket, å andra sidan, vars del I omfattar förbundsakten för nationernas förbund, innehåller i del XIII ett socialpolitiskt reformprogram samt tillika bestämmelser om den institution, internationella arbetsorganisationen, som har till uppgift att förverkliga detta program.

Av berörda bestämmelser framgår bland annat, att organisationens beslutande församling, den internationella arbetskonferensen, har att beträffande förslag, som äro uppförda på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall beslutet resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller ock skall det utmynna i en rekommendation, avsedd att leda till lagstiftnings- eller andra åtgärder.

I fråga om verkställighet av konferensens beslut stadgas, att varje medlem av organisationen skall vara förbunden att inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa därå antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensråden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. Om det till följd av exceptionella omständigheter är omöjligt att fullgöra nyss berörda förpliktelse inom ett år, skall den fullgöras snarast möjligt och under intet förhållande senare än 18 månader från sammanträdets avslutande. Därest en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

Närmare upplysningar om internationella arbetsorganisationen och dess verksamhet hava lämnats i propositionen nr 361 till 1921 års riksdag. Därutinnan kan även hänvisas till ett genom delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet på Kungl. Maj:ts uppdrag år 1928 utgivet arbete »Internationella arbetsorganisationen. I. Allmän del».

Den internationella arbetsorganisationens sextonde sammanträde hölls i Genève under tiden 12—30 april 1932. Antalet representerade stater utgjorde 49, av vilka 30 sändt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetsgivar- och arbetarsidorna. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation¹⁾. Konferensen antog *dels* förslag till två konventioner, nämligen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete, *dels ock två* rekommendationer, nämligen en för påskyndande av den ömsesidighet, varom stadgas i förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för

¹⁾ Genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 mars och den 8 april 1932 hade att deltaga i konferensen från svensk sida utsetts:

såsom *regeringsombud* statssekreteraren B. G. Hj. Hammarskjöld och byråchefen J. A. E. Molin med yrkesinspektisen K. Hesselgren (tillika suppleant för regeringsombuden), generaldirektören K. S. Levinson, socialrådet E. R. Sjöstrand och byråassistenten, sjökaptenen E. A. F. Eggert såsom experter;

såsom *arbetsgivarombud* direktören I. O. Larson med ombudsmannen hos järnbruksförbundet, e. o. hovrättsnotarien K. Wistrand och ombudsmannen hos Norrlands stuvvarförbund, fil. doktorn K. G. Hagberg såsom experter samt

såsom *arbetarombud* landsorganisationens ordförande K. E. Johanson med förtroendemannen för svenska transportarbetarförbundet Ch. G. Lindley, förtroendemannen för svenska handelsarbetarförbundet J. A. son Lundgren och redaktören S. Backlund såsom experter.

arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt den andra angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete.

Med skrivelse från utrikesdepartementet den 7 juni 1932 har till socialdepartementet överlämnats en av generalsekreteraren hos nationernas förbund i enlighet med Versaillestraktaten insänd bestyrkt avskrift av ifrågasvarande konventionsförslag och rekommendationer.

Genom delegationens för det internationella socialpolitiska samarbetet försorg utarbetade, sedermera granskade översättningar av originaltexterna till konferensens beslut torde få såsom bilaga fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. I fråga om beslutens innehåll får jag, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till nämnda bilaga. Vad angår originaltexterna till konventionsförslagen och rekommendationerna, komma desamma att i erforderligt antal exemplar ställas till vederbörande utskotts förfogande.

Konventionsförslaget och rekommendationen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Av konferensbesluten anholder jag att först få till behandling upptaga konventionsförslaget angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt den i samband därmed stående rekommendationen för påskyndande av den ömsesidighet i behandlingen av hithörande frågor, olika stater emellan, varom stadgas i konventionsförslaget.

Å sitt sammanträde år 1929 antog internationella arbetskonferensen bland annat ett förslag till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, jämte en rekommendation angående ömsesidighet i fråga om dylikt skydd. 1932 års konventionsförslag utgör en överarbetning av 1929 års konvention och har i formellt hänseende tillkommit i form av revision av densamma. Som i det följande skall närmare utvecklas, överensstämmer det nya konventionsförslaget i sina huvudgrunder med det äldre. I enlighet med de resultat, vartill man vid tidigare utredningar rörande revisionsförfarandets juridiska karaktär kommit, antogs emellertid den reviderade konventionen i form av ett nytt, fullständigt förslag till konvention.

*Tidigare
behandling av
frågan.*

Genom proposition (nr 71) till 1930 års riksdag förelades 1929 års konvention och rekommendation riksdagen. I propositionen, vartill jag tillåter mig hänvisa, lämnades till en början en redogörelse för behandlingen av frågan om internationell reglering till skydd mot olycksfall vid lastning och lossning av fartyg, vilken resulterade i 1929 års konventionsförslag (sid. 4—8), och för de från vissa myndigheter och korporationer i vårt land över konventionsförslaget avgivna yttrandena (sid. 8—14). Härefter ingick föredragande departementschefen på en utförlig granskning av skälen för och emot anslutning för Sveriges del till konventionen (sid. 15—18). Granskningen ledde till den slutsatsen, att konventionen borde från vårt lands sida ratificeras. Denna uppfattning lämnades utan erinran av andra lagutskottet (utlåtande nr 17) och av riksdagen (skrivelse nr 139).

I fråga om rekommendationen ansåg departementschefen (prop. sid. 19), att åtgärder snarast möjligt borde vidtagas för åstadkommande i lämplig omfattning av i rekommendationen avsedda överenskommelser angående ömsesidighet ifråga om skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg. Även detta uttalande lämnade andra lagutskottet och riksdagen utan erinran (se förenämnda utlåtande och skrivelse).

Emellertid blev konventionens text redan tidigt föremål för anmärkningar. Från såväl engelskt som tyskt regeringshåll framhölls, att formuleringen av vissa bestämmelser i konventionen vore av beskaffenhet att föranleda svårigheter vid tillämpningen och äventyra nämnda staters anslutning till densamma. En kommitté, som enligt en vid 1929 års konferenssammanträde antagen resolution utarbetat ett normalreglemente till ledning för regeringarna vid utfärdande av bestämmelser till konventionens genomförande, framställde också vissa erinringar mot konventionen.

Vid en officiös sammankomst av regeringsrepresentanter i internationella arbetsbyråns styrelse under arbetskonferensens sammanträde år 1931 ifrågasattes från arbetsbyråns sida, att man skulle söka en utväg ur svårigheterna genom extensiv tolkning av de klandrade bestämmelserna. Detta förslag vann emellertid icke bifall, och under hösten 1931 påkallade engelska och tyska regeringarna en partiell revision av konventionen, vilket yrkande föranledde arbetsbyråns styrelse att uppföra revisionsfrågan på dagordningen för arbetskonferensens sammanträde år 1932.

Som en förberedelse för frågans behandling av konferensen tillställde arbetsbyrån medlemsstaternas regeringar de av engelska och tyska regeringarna framställda revisionsförslagen med anhållan om yttrande i ämnet. Denna arbetsbyråns åtgärd föranledde ytterligare ändringsyrkanden. Med hänsyn till att vårt land ansett sig kunna godtaga konventionen i dess ursprungliga avfattning inskränkte sig den svenska regeringen väsentligen till kritik och vissa ändringsförslag beträffande de engelska och tyska yrkandena.

Arbetsbyråns rapport med redogörelse för regeringarnas yttranden i revisionsfrågan upptog yrkanden om revision på tjugu punkter, och erinrades däri inledningsvis om bestämmelsen i konferensens arbetsordning, att konferensen icke finge utsträcka revisionen till andra frågor än dem, som arbetsbyråns styrelse uppfört på dagordningen.

Konferensens beslut vid sammanträdet år 1932 innebar i allmänhet ändring av konventionens text i de punkter, beträffande vilka revisionsyrkanden framställts, och de nya bestämmelserna formulerades oftast utan större meningsskiljaktigheter. Flera av de från den svenska regeringens sida framförda förslagen godtogos. Det enda under konferensförhandlingarna framförda krav, som föranledde några egentliga svårigheter, åsyftade att i konventionen få intagen en bestämmelse, som skulle förverkliga den särskilt från nordiskt håll alltifrån början framförda tanken på ömsesidigt erkännande, de ratificerande staterna emellan, av varandras säkerhetsanordningar och certifikat m. m. (se närmare härom prop. nr 71/1930 sid. 6 och 7). Rörande detta ämne hade, såsom förut berörts, arbetskonferensen år 1929 antagit en

rekommendation, vari hemställdes, att respektive medlemsstater måtte rådföra sig med varandra i syfte att få till stånd överenskommelser om dylik ömsesidighet. Vid 1932 års konferensförhandlingar försökte man åvägbringa en reglering härutinnan av obligatorisk karaktär. Det åsyftade målet vann visserligen icke, men genom en ny, i konventionsförslaget infogad bestämmelse rörande ömsesidigheten och den nya, av konferensen antagna rekommendationen för ömsesidighetens påskyndande fördes dock ömsesidighetstanken ett betydande steg framåt.

Den reviderade konventionen antogs, på sätt förut omnämnts, i form av ett nytt, fullständigt förslag till konvention. Som jag redan inledningsvis påpekat, ansluter sig detta förslag i huvudsak till 1929 års konvention. Till utmärkande av de hänseenden, vari det sist antagna konventionsförslaget skiljer sig från det tidigare, hava i den översättning, vilken är avsedd att som bilaga fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende, skiljaktigheterna, såvitt de äro av saklig innebörd, kursiverats eller på annat sätt angivits. Av denna jämförelse framgår, att det stora flertalet ändringar äro av relativt oväsentlig art och hänföra sig till bestämmelser av teknisk innebörd, såsom dimensioner för passager och räck vid tillträdesleder till kajer och fartyg, lejdare mellan däck och lastrum, lejdare å odäckade fartyg, lucköppningar till lastrum, luckor, glödgning av kättingar och liknande hjälpmedel samt bromsrättningar å kranar och vinschar m. m. Den viktigaste skiljaktigheten, vilken dessutom har särskilt intresse för vårt land, är den av mig förut omnämnda bestämmelsen om ömsesidigheten, intagen i konventionsförslagets artikel 18, vilken stadgar, att varje medlemsstat förbinder sig att på grundval av konventionen med övriga medlemsstater, som ratificerat densamma, träffa överenskommelser, innebärande ömsesidigt godkännande av de anordningar, som i respektive länder vidtagits i fråga om prov, undersökningar och glödgning, samt ömsesidigt godtagande av däröver utfärdade certifikat och protokoll. Giltigheten av denna förbindelse är dock beroende av att medlemsstaten är övertygad om att de anordningar, som vidtagits av annan medlemsstat, tillförsäkra arbetarna en allmän säkerhetsstandard, som är lika effektiv som den standard, vilken påbjudes av det egna landets lagstiftning. Det är tydligt, att först i den mån dylika överenskommelser träffas, den internationella regleringen i ämnet kan bliva av verklig betydelse för sjöfarten och arbetarskyddet.

Genom bestämmelsen i konventionsförslaget om ömsesidigheten har den år 1929 antagna rekommendationen blivit överflödig. Den nu beslutade rekommendationen för påskyndande av ömsesidigheten stadgar (mom. 1), att snarast möjligt efter konventionens antagande åtgärder böra vidtagas av regeringarna i de främst intresserade staterna för åvägbringande av förhandlingar till säkerställande av skälig enhetlighet i avseende å konventionens tillämpning, särskilt beträffande de spörsmål, som beröras i konventionens artikel 18, samt för utarbetande av enhetliga formulär till certifikat för internationellt bruk. Vidare skola (mom. 2) rapporter över de åtgärder,

1932 års
konventions-
förslag.

Rekommendationen.

som vidtagits i anledning av dessa bestämmelser, årligen insändas till internationella arbetsbyrån.

Till förverkligande av rekommendationens syfte har under tiden den 19—25 juli 1932 i London på inbjudan av den engelska regeringen hållits ett sammanträde av ombud för vissa sjöfartsidkande stater, däribland Sverige, för att dryfta de i mom. 1 av rekommendationen upptagna bestämmelserna rörande ömsesidigheten och utarbeta enhetliga formulär till certifikat, avsedda för internationellt bruk. Förhandlingarna vid sammanträdet voro emellertid icke av definitiv karaktär, men man läser kunna förvänta, att sådana snarast möjligt skola upptagas.

Yttranden
över konven-
tionsförslaget
och rekommenda-
tionen.

Över konventionsförslaget och rekommendationen har yttrande inhämtats från *delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet*. Delegationen har beträffande konventionsförslaget anfört, att någon lagstiftning, varigenom förslagets bestämmelser skulle för Sveriges del bringas till tillämpning, visserligen icke kommit till stånd, men syntes detta förhållande icke behöva lägga hinder i vägen för Kungl. Maj:t att i proposition till riksdagen uttala sig till förmån för anslutning, efter vidtagande av erforderliga lagstiftningsåtgärder, för vårt lands del till konventionen. Kungl. Maj:t hade redan en gång intagit en dylik ståndpunkt i förhållande till den oreviderade konventionen i ämnet, och funnes det nu, då revisionen i ett flertal avseenden på lämpligt sätt modifierat konventionens bestämmelser, ännu mindre anledning till tvekan i fråga om konventionens ratificering.

Beträffande rekommendationen för påskyndande av ömsesidigheten uttalade delegationen, att Sverige, som hörde till de för ömsesidighetstanken särskilt intresserade staterna, givetvis borde beredvilligt lämna sin medverkan till de åtgärder, som omförmäldes i rekommendationens första moment. Då Englands regering emellertid redan tagit initiativ till dylika åtgärder, till vilkas förverkligande Sverige medverkat, syntes man böra avvakta dessa åtgärders fullföljande. Med hänsyn härtill ansågo delegationen, att det icke för närvarande borde kunna ifrågakomma några särskilda anstalter från Sveriges sida med anledning av rekommendationens nämnda bestämmelser. Vad därefter anginge den i rekommendationens andra moment föreskrivna rapporteringsskyldigheten, syntes densamma enligt delegationens mening ej gärna kunna föranleda annan åtgärd, än att densamma beaktades i samband med fullgörandet av den årliga rapportering, varom stadgades i art. 408 av Versaillesfördraget.

Kommerskollegium och *socialstyrelsen*, vilka tagit del av delegationens yttrande, hava förklarar sig icke hava något att erinra mot detsamma.

Departement-
schefen.

Som jag förut framhållit, har Kungl. Maj:t och riksdagen redan uttalat sig för ratificering av 1929 års konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, ehuru ratificering ej kommit att ske på grund av de mellankommande revisionsyrkandena beträffande konventionen. Med hänsyn till att 1929 års konvention — liksom arbetsorganisationens konventioner i allmänhet — stadgar, att om en ny

konvention, innebärande revision helt eller delvis av en tidigare, antages, skall från och med den dag den nya konventionen träder i kraft den äldre icke längre kunna ratificeras, lärer det numera icke kunna komma i fråga, att vårt land ratificerar 1929 års konvention. Ett ytterligare skäl för denna ståndpunkt är, att 1932 års konvention enligt min mening utvisar en del förbättringar i förhållande till den äldre konventionen. Sälunda hava åtskilliga av de från vårt land framställda önskemålen, särskilt beträffande ömsesidigheten, vunnit ökat beaktande. Med hänsyn härtill och under åberopande av de skäl, som föredragande departementschefen i propositionen nr 71 till 1930 års riksdag (sid. 15—18) anförde till förmån för ratificering av 1929 års konvention, anser jag mig böra föreslå, att 1932 års konvention från svensk sida ratificeras, så snart de internationella förberedelserna till verkställighetsbestämmelser avslutats och sådana här utfärdats.

Vad angår de nya eller ändrade författningar, som krävas för verkställighet av konventionen, vill jag erinra om den utredning därutinnan, som tidigare förebragts (se prop. nr 71/1930 sid. 8) samt föredragande departementschefens uttalande angående möjligheten att i administrativ ordning utfärda dessa författningar (prop. sid. 18). I detta hänseende torde ändring icke ha skett genom det nu antagna konventionsförslaget, och jag anser mig därför i huvudsak kunna ansluta mig till föredragande departementschefens då gjorda uttalanden. Jag vill emellertid i detta sammanhang erinra om att enligt den förut omnämnda utredningen det ansetts, att vissa av de ifrågavarande bestämmelserna skulle kunna utfärdas med stöd av 7 § i arbetarskyddslagen. Genom de av Kungl. Maj:t och riksdagen år 1931 vidtagna ändringarna i sistnämnda lag undergick 7 § omarbetning, därvid möjligheterna för Kungl. Maj:t att i administrativ ordning meddela föreskrifter till förekommande av olycksfall och ohälsa vidgades. Enligt uttalande av föredragande departementschefen i propositionen (nr 40/1931 sid. 73 och 74) skulle av den föreslagna ändringen i 7 § bliva en följd, att möjligen förefintlig tvekan, huruvida Kungl. Maj:t skulle kunna i administrativ ordning utfärda de föreskrifter, som 1929 års konvention komme att föranleda rörande arbete i land, skulle undanröjas. Häremot uttalades ej någon erinran av andra lagutskottet (utlåtande nr 24) eller av riksdagen (skrivelse nr 238).

Slutligen vill jag omnämna, att Kungl. Maj:t genom beslut den 24 januari 1930 anbefallt socialstyrelsen och kommerskollegium att gemensamt utarbeta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till de ändringar i eller tillägg till gällande författningar, som kunde böra vidtagas, därest Sverige anslöte sig till 1929 års konventionsförslag. Enligt vad jag inhämtat hava förberedande åtgärder vidtagits i anledning av uppdraget, men på grund av den mellankommande frågan om revision av 1929 års konvention hava dessa åtgärder icke fortskridit så långt, att förslag till författningstext finnes utarbetat. Om riksdagen uttalar sig för ratifikation av 1932 års konvention, torde dessa åtgärder snarast möjligt böra fullföljas och avslutas. Sedan riksdagens uttalande i frågan föreligger, har jag för avsikt att hemställa om den formella

jämkning i uppdraget, som påkallas därav, att detsamma bör avse sist-nämnda konvention.

Beträffande rekommendationen till påskyndande av ömsesidigheten avsluter jag mig till den uppfattning, som uttalats av den socialpolitiska delegationen i dess yttrande. I likhet med delegationen anser jag alltså, att då Englands regering redan vidtagit åtgärder för ömsesidighetstankens förverkligande, man från svensk sida tillsvidare bör avvakta dessa åtgärders fullföljande.

Konventionsförslaget angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete och rekommendationen i samma ämne.

Jag övergår härefter till konventionsförslaget angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete och den i samband därmed stående rekommendationen i samma ämne.

Konventionsförslagets bestämmelser.

Konventionsförslaget äger tillämpning å varje arbete, som icke utgör föremål för reglering i Washingtonkonventionen 1919 angående fastställande av minimiålder för barns användande till industriellt arbete, i Genuakonventionen 1920 angående fastställande av minimiålder för barns användande i arbete till sjöss samt i Genèvekonventionen 1921 angående minimiålder för barns användande till arbete inom jordbruket ¹⁾. Från den nya konventionens tillämpningsområde undantagas fiske till havs samt arbete i tekniska skolor och yrkesskolor, försåvitt detsamma är av väsentligen uppfostrande natur, icke har till ändamål affärsvinst samt är begränsat, godkänt och ställt under kontroll av offentlig myndighet. I varje land skall det därjämte tillkomma vederbörande myndighet att från tillämpningen av konventionen undantaga arbete i företag, vari endast sysselsätts medlemmar av arbetsgivarens familj, under villkor likväl att användandet icke är skadligt, olämpligt eller farligt på sätt i konventionen närmare angives, samt husligt arbete, som utföres av familjens egna medlemmar (artikel 1).

De arbetsuppgifter, som framför allt komma att falla inom tillämpningsområdet för konventionen, äro arbete i handel och på kontor, i hotell, kaféer och restauranger, i teatrar och andra nöjesföretag, i hushåll, vid sjukhus och dylika inrättningar samt i ambulerande yrken, vid marknader o. d.

Enligt konventionens huvudbestämmelse (artikel 2) få barn, som äro under fjorton år eller vilka, ehuru de uppnått nämnda ålder, ännu äro underkastade bottenkolplikt, icke användas till arbete, varå konventionen äger tillämpning.

Häriifrån medger dock konventionen vissa undantag (artikel 3). Barn, som fyllt tolv år, må användas till lätta arbeten utom skoltimmarna, under villkor, att arbetena icke äro skadliga för barnens hälsa eller normala utveckling, icke menligt inverka på skolgången eller barnens förmåga att till-

¹⁾ Av dessa tre konventioner har vårt land ratificerat Genuakonventionen och Genèvekonventionen.

godogöra sig undervisningen samt icke överstiga två timmar om dagen vare sig å skoldagar eller feriedagar. Hela antalet timmar om dagen, som ägnas åt skolgång och lätta arbeten, får likväl i intet fall överstiga sju. Även lätta arbeten förbjudas under sön- och helgdagar samt under natten (tiden mellan kl. 8 e. m. och 8 f. m.). Sedan vederbörande huvudorganisationer av arbetsgivare och arbetare blivit hörda, skall i den nationella lagstiftningen bestämmas, vilka slags arbeten som kunna anses såsom lätta, samt föreskrivas de villkor, som skola vara uppfyllda, innan barnen få användas till sådana arbeten.

I konstens, vetenskapens eller undervisningens intresse äger den nationella lagstiftningen medgiva undantag från konventionens bestämmelser medelst individuella tillstånd, varigenom barn kunna tillåtas att uppträda vid offentliga föreställningar och deltaga såsom skådespelare eller statister i inspelandet av biograffilmer. Dock må tillstånd icke meddelas beträffande arbete, som är farligt för barnens liv, hälsa eller moral, såsom vid cirkus-, varieté- och kabaretföreställningar. Därjämte skola stränga villkor stadgas till säkerställande av barnens hälsa, kroppsutveckling och moral samt till tryggnad av god behandling, erforderlig vila och fortsatt undervisning. Barn, för vilket tillstånd meddelats, må icke användas till arbete efter midnatt (artikel 4).

Konventionen innehåller särskilda stadganden rörande farliga arbeten (artiklarna 5 och 6). I detta hänseende föreskriver konventionen, att den nationella lagstiftningen skall bestämma en eller flera åldersgränser, högre än konventionens allmänna åldersgräns, för unga personers användande i arbete, vilket genom sin beskaffenhet eller de förhållanden, varunder det bedrivs, är farligt för deras liv, hälsa eller moral. Likaså skall lagstiftningen fastställa högre åldersgränser för användande av unga personer till ambulerande handel på gator eller å allmänna platser eller lokaler, för regelbundet användande av dem vid diskar utanför affärslokaler samt för deras användande i ambulerande yrken i sådana fall, där förhållandena påkalla, att en högre åldersgräns fastställles.

Till tryggnad av en effektiv tillämpning av konventionen skall slutligen den nationella lagstiftningen föreskriva lämpliga tillsyns- och kontrollanordningar samt straffbestämmelser (artikel 7).

Den i samband med konventionen beslutade rekommendationen, som har till uppgift att tjäna till ledning vid utarbetande av lagstiftning för konventionens genomförande, innehåller bestämmelser om vilka arbeten, som böra anses såsom lätta, huru dessa lämpligen böra anordnas och begränsas med hänsyn till barnens skolgång och ålder (punkterna 1—4), vissa tillämpningsföreskrifter beträffande barns användande vid offentliga föreställningar (punkt 5), råd angående vilka arbeten, som böra anses såsom farliga (punkt 6), samt förbud för personer, som blivit dömda för svårare brott, och notoriska drinkare att till arbete använda andra barn än sina egna (punkt 7). Slutligen framhålles i rekommendationen önskvärdheten av att det upprättas ett system med offentlig registrering samt arbets- och identitetsböcker för barn, vilkas användande till arbete medgivits (punkt 8).

Rekommendationens bestämmelser.

Gällande
svensk lag-
stiftning
i ämnet.

Innan jag härefter övergår till den förberedande behandling konventionsförslaget och rekommendationen enligt gällande bestämmelser undergått före det desamma antogos av internationella arbetskonferensen, vill jag lämna en sammanfattning av vad lagen om arbetarskydd och övrig svensk lagstiftning innehålla i de ämnen konventionen och rekommendationen behandla samt därefter i allra största korthet beröra en fråga, som i det följande tilldrager sig ett visst intresse, nämligen den revision arbetarskyddslagen undergick år 1931.

De grundläggande bestämmelserna om minderårigas användande till arbete äro upptagna i *lagen om arbetarskydd*. Med minderårig förstås enligt nämnda lag den, som är under aderton år (8 §). Arbetarskyddslagens tillämpningsområde (1 §) är, i motsats till konventionens, begränsat till »rörelse» eller »särskilt arbetsföretag». Genom denna begränsning faller t. ex. husligt arbete, som ej bedrivs i förvärvssyfte, utanför arbetarskyddslagen — enligt konventionen uteslutes endast husligt arbete, som utföres av medlemmar av familjen. Från arbetarskyddslagens tillämpningsområde undantages bland annat arbete, som utföres av medlem av arbetsgivarens familj. Detta undantag är vidsträcktare än konventionens motsvarande undantag, vilket ju är begränsat till företag, vari *endast* sysselsättas medlemmar av arbetsgivarens familj.

Den allmänna minimiåldern för användande till arbete enligt arbetarskyddslagen är tretton år (9 § st. 1), med möjlighet för yrkesinspektionens chefsmyndighet att medgiva dispens i vissa fall (12 § st. 1). Arbetarskyddslagen innehåller utöver bestämmelserna om minimiåldern åtskilliga föreskrifter till skydd för de minderåriga, varom nu är fråga. Sålunda stadgas i 13 §, att arbetsgivare icke må använda minderårig till arbete på sådant sätt, att den minderåriges användande kan anses medföra fara för olycksfall eller för överansträngning eller annan menlig inverkan på den minderåriges hälsa eller kroppsutveckling eller för den minderåriga innebära våda i sedligt avseende. Minderårig skall vidare lämnas erforderlig ledighet för deltagande i kurs för religions- eller sådan yrkes- eller fortsatt skolundervisning, för vilken kostnaden helt eller delvis bestrides av staten eller med kommunala medel. — 14 § i lagen innehåller i första momentet första stycket bestämmelser om begränsning av de minderårigas arbetstid samt i tredje stycket sådan begränsning, när den minderåriga deltagar i undervisning, som nyss angivits. Tredje momentet i 14 § stadgar, att den minderåriga skall för nattvila beredas oavbruten ledighet från arbetet under minst elva timmar varje dygn och att i denna ledighet skall ingå tiden mellan kl. 10 e. m. och kl. 5 f. m. — Slutligen stadgar 15 § i arbetarskyddslagen, att om minderårigs användande i visst slag av sysselsättning finnes medföra synnerlig fara, Konungen må föreskriva villkor för minderårigs användande i sådan sysselsättning eller förordna, att minderårig ej må användas däri.

Föreskrifter rörande vissa särskilda arbeten — i viss mån motsvarande konventionens bestämmelser i artiklarna 4—6 om farliga arbeten m. m. — finnas meddelade i förordningen den 10 december 1897 angående förbud

mot barns användande vid offentliga förevisningar (nr 115/1897 sid. 1, sedermera ändrad, se nr 133/1908 sid. 7) samt i lagen den 9 april 1926 angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning (nr 72/1926, sedermera ändrad, se nr 68/1932).

1897 års förordning förbjuder användande av gossar under fjorton år och flickor under femton år vid teaterföreställning, lindansning, positivspelning eller dylikt, akrobatiska konststycken, konstridning, djurförevisning eller andra med dessa jämförliga tillställningar, vartill inträdeskort försäljas eller avgift på ett eller annat sätt från allmänheten fordras, begäres eller mottages, eller till vilka allmänheten eljest har tillträde. Beträffande teaterföreställning äger dock länsstyrelse och för Stockholm överståthållarämbetet för särskilda fall medgiva undantag.

1926 års lag medgiver rätt för stad, köping och municipalsamhälle att förbjuda barn att inom stadens, köpingens eller municipalsamhällets område till salu utbjuda eller utdela tryckalster, blommor, kramvaror eller annat, i den mån barns användande till dylikt arbete ej är förbjudet i lagen om arbetarskydd. Förbudet får emellertid icke avse barn över sexton år, ej heller kan förbud meddelas för barn över tretton år att idka försäljning i handelsbod eller att annorstädes å söckendag under tid mellan klockan 8 förmiddagen och klockan 7 eftermiddagen idka försäljning eller utdelning av tidningar eller, såsom biträde åt och under omedelbar tillsyn av någondera av sina föräldrar, annan försäljning eller utdelning. Förbud skall underställas länsstyrelsens prövning, som har att oförändrat fastställa eller ock ogilla detsamma. Undantag från förbud kan meddelas, nämligen för visst tillfälle av länsstyrelse samt beträffande visst barn i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad av magistraten, stadsstyrelsen eller kommunalborgmästaren samt i köping eller municipalsamhälle av landsfiskalen i orten, efter hörande av vederbörande skolråd eller folkskolestyrelse samt barnavårdsnämnd.

I proposition (nr 40) till 1931 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen antagandet av åtskilliga betydelsefulla ändringar i arbetarskyddslagen. Beträffande sådana minderåriga, varom är fråga i 1932 års konvention, innesluttat ändringsförslaget framför allt höjning av den allmänna minimiåldern från tolv till tretton år, med möjlighet till dispens i överensstämmelse med den sedermera antagna lagen, samt ändrade föreskrifter rörande de minderårigas nattarbete.

Mot höjningen av den allmänna minimiåldern framställdes ej någon erinran från andra lagutskottets sida (utlåtande nr 24) eller riksdagen (skrivelse nr 238). Någon debatt i denna fråga förekom över huvud taget icke.

I propositionen hade Kungl. Maj:t jämväl föreslagit höjning av minimiåldern för minderårigas användande i industriellt arbete och byggnadsarbete, nämligen till fjorton år, med möjlighet för yrkesinspektionens chefsmyndighet att medgiva dispens i vissa fall. Andra lagutskottet avstyrkte denna höjning och ansåg, att — i huvudsaklig överensstämmelse med dittills gäl-

1931 års
revision av
arbetar-
skyddslagen.

lande regler — minimiåldern borde bestämmas för gossar till tretton år och för flickor till fjorton år.

Skälen för andra lagutskottets ståndpunkt, vilka närmare utvecklades i utskottets utlåtande (sid. 29 och 30), voro framför allt, att de minderåriga borde bibehållas vid de möjligheter till arbete och tidig yrkesutbildning, som hantverket och industrin erbjöde, samt att arbetarskyddslagen lämnade garantier för att minderårig icke komme att användas i mera krävande arbete eller i arbete, som skulle kunna inverka menligt på hans hälsotillstånd. Mot utskottets förslag i förevarande hänseende anfördes reservation av sju dess ledamöter.

Riksdagen biföll i denna del propositionen (se riksdagens förenämnda skrivelse).

Förberedande
handläggning
av konven-
tionsförslaget
och rekommenda-
tionen.

Som jag redan antytt, undergick konventionsförslaget och rekommendationen, innan desamma antogs av arbetskonferensen, den sedvanliga förberedande behandlingen. Internationella arbetsbyrån utsände sålunda före konferensens sammanträde ett frågeformulär till de olika regeringarna rörande de ämnen, som voro avsedda att behandlas i konventionen och rekommendationen. Ändamålet härmed var, att de svar, som inkommo från regeringarna, skulle bilda grundval för utarbetande inom arbetsbyrån av en rapport i frågan ävensom förslag till konvention. Frågeformuläret behandlades vid den nordiska socialpolitiska konferensen i Stockholm den 30 november och den 1 december 1931. Å konferensen, där ärendet förbereddes inom ett särskilt utskott, konstaterades enighet rörande de allmänna linjerna för besvarandet och beslöts, att en av utskottet till innehållet godkänd sammanfattning av utskottets förhandlingar skulle tillställas regeringarna för att tagas i övervägande vid utarbetandet av regeringarnas definitiva svar på frågeformuläret. Formuläret besvarades av svenska regeringen den 11 december 1931. Svaret överensstämde i allt väsentligt med nämnda sammanfattning — sammanfattningen följdes i huvudsak jämväl av övriga nordiska stater — samt med ett av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet avgivet yttrande. Delegationen hade, innan den avgav sitt yttrande, haft överläggning med representanter för socialstyrelsen, kommerskollegium, medicinalstyrelsen och skolöverstyrelsen ävensom till överläggningen kallat respektive riksorganisationer för arbetsgivare och arbetare inom handeln samt hotell-, restaurang- och kafébranschen. Av nämnda organisationer hade emellertid endast svenska handelsarbetarförbundet låtit representera sig vid överläggningen.

I svaret på internationella arbetsbyråns formulär anförde svenska regeringen i fråga om den blivande konventionens tillämpningsområde samt minimiåldern huvudsakligen följande.

Det syntes önskvärt, att konventionens tillämpning, i likhet med den svenska lagen om arbetarskydd, begränsades till barns användande i verksamhet av mera yrkesmässig, stadigvarande och aktiv natur. Komme en sådan begränsning till stånd, skulle den, såsom lämpligt vore, från konven-

tionens tillämpning utesluta husligt arbete, som ej av arbetsgivaren bedrevs i förvärvssyfte, detta i olikhet med arbete i hotell, pensionat, restauranger, kaféer och dylika företag. Kunde en sådan begränsning icke ernås, borde från konventionens tillämpning uttryckligen undantagas dylikt husligt arbete. Vidare borde, i överensstämmelse med den svenska arbetarskyddslagen, från konventionens tillämpningsområde undantagas arbete utfört av medlemmar av arbetsgivarens familj.

Genom en år 1931 verkställd revision av lagen om arbetarskydd hade minimiåldern för barns användande i icke-industriella yrken i Sverige höjts från 12 till 13 år. Med hänsyn därtill torde en åldersgräns av 14 år knappast kunna för Sveriges del genomföras under de närmaste åren. Emellertid syntes sistnämnda åldersgräns, med hänsyn bland annat till önskvärdheten av en enhetlig begränsning av minderårigas användande till arbete, kunna anses välmotiverad.

I övriga frågor av mera betydande intresse — nämligen beträffande möjligheten att medge undantag från den blivande konventionen och arbetstidens begränsning i sådana fall samt beträffande minderåriga över fjorton år — anförde *svenska regeringen* i huvudsak följande.

Ehuru det måste anses angeläget, att förbudet mot användande av barn under viss ålder effektivt upprätthölls, kunde det givetvis förekomma fall, då användande av barn under den stadgade allmänna minimiåldern vore möjligt utan risk för dem samt till och med kunde vara dem till nytta, såsom när det gällde att avvärja skadlig sysslolöshet och då tillstånd till arbete alltså borde kunna meddelas. Särskilt hade man anledning tänka på de fall, då barnet slutat sin skolgång före minimiålderns uppnående eller åtnjöt längre ferier under skolgången. I konventionen borde emellertid föreskrivas, att barn under den allmänna åldersgränsen icke i något fall finge användas till arbete av sådant slag, att det kunde i något avseende anses skadligt för barnets hälsa, kroppsutveckling eller moral eller inverka menligt på skolgången. Angivandet av de lättare arbeten, som kunde komma i fråga, syntes böra överlämnas till den nationella lagstiftningen.

Bestämmandet av viss begränsning för barns användande i lättare arbeten syntes böra överlämnas till vederbörande myndighet, som hade att vid tillståndets meddelande bestämma arbetstidens längd med särskild hänsyn till skoltimmarnas antal och förläggning. I varje fall borde ej i konventionen meddelas någon mer ingående detaljerad reglering. Möjligen skulle man, om konventionen över huvud taget ansåges böra innehålla någon bestämmelse i ämnet, kunna uppställa den regeln, att den sammanlagda tiden för skolundervisningen och yrkesarbetet ej finge överskrida den längsta tid, varunder de minderåriga, som uppnått den allmänna minimiåldern, finge användas till yrkesarbete. I fråga om nattvila syntes, i överensstämmelse med den svenska arbetarskyddslagen, böra stadgas, att barn, som användes i arbete, skulle beredas oavbruten ledighet under minst elva timmar varje dygn, i vilken ledighet skulle ingå viss närmare bestämd del av natten. Fixerandet härav borde överlämnas till den nationella lagstiftningen.

För minderåriga över 14 år vore otvivelaktigt särskilda bestämmelser behöfliga beträffande vissa farliga arbeten. Emellertid torde dessa bestämmelser bli av så skiftande art, att deras upptagande i en konvention knappast låte sig göra. Då därtill komme, att det finge anses mindre lämpligt, att i en konvention, som skulle avse *barns* användande till arbete, intaga bestämmelser rörande minderåriga över 14 år, syntes nämnda frågor lämpligen böra göras till föremål för reglering genom en rekommendation.

De av svenska regeringen — i samförstånd med regeringarna i övriga nordiska länder — i olika hänseenden framhållna synpunkterna rönt i vissa hänseenden beaktande i det konventionsförslag, som med ledning av regeringarnas svar upprättades inom internationella arbetsbyrån, något som även framgår av arbetsbyråns rapport i frågan.¹⁾ I den mån så icke skett, sökte de svenska regeringsrepresentanterna att *vid arbetskonferensens sammanträde* verka härför. Någon ändring i den föreslagna konventionens tillämpningsområde till överensstämmelse med tillämpningsområdet för vår arbetarskyddslag eller i den föreslagna minimiåldern (14 år) till överensstämmelse med nämnda lags allmänna minimiålder (13 år) kom icke till stånd. Däremot vidtogos i det ursprungliga konventionsförslaget andra ändringar, av vilka vissa stredo mot de synpunkter, den svenska regeringen anfört i sitt svar å arbetsbyråns frågeformulär. Den viktigaste av dessa rörde det husliga arbetet. Enligt det ursprungliga konventionsförslaget hade vederbörande myndighet i varje land rätt att från tillämpningen av konventionen undantaga enskilt husligt arbete. I det slutligen antagna konventionsförslaget blev denna rätt, såsom förut berörts, inskränkt till att allenast avse husligt arbete i familj, vilket utföres av medlemmar av familjen.

Yttranden.

Över konventionsförslaget och rekommendationen har utlåtande inhämtats från delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet. För utredning i ärendet har delegationen inhämtat yttranden från socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, kommerskollegium, skolöverstyrelsen, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen. Vidare har kommerskollegium i sin ordning hört Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg och Skånes handelskammare.

a) över
konventions-
förslaget.

Stockholms handelskammare har, då barn under fjorton år endast i mycket ringa antal fall komme till användning inom handelskammarens verksamhetsområde, funnit sig icke böra ingå på någon saklig granskning av konventionsförslaget.

Landsorganisationen har ansett, att vårt lands lagstiftning med det snaraste borde bringas i överensstämmelse med konventionen, så att denna kunde ratificeras av vårt land.

Samtliga övriga myndigheter och korporationer hava ställt sig avvisande till tanken på konventionens ratificering. Av dessa yttranden kommer jag att närmare redogöra för socialstyrelsens och socialpolitiska delegationens. I de övriga yttrandena hava såsom skäl för avstyrkande huvudsakligen framhållits, att barnen i regel slutade sin skolgång, innan de fyllt 14 år, och sålunda, om konventionens minimiålder skulle tillämpas, under längre eller kortare tid komme att gå sysslolösa, att motsvarande åldersgräns i arbetarskyddslagen nyligen höjts från 12 till 13 år samt att nämnda lag innehölle vidsträckt möjlighet att förhindra barns deltagande i arbeten, som kunde vara skadliga för deras hälsa och normala utveckling.

1) L'age d'admission des enfants au travail dans les professions non industrielles; Genève, Bureau International du Travail, 1932.

Socialstyrelsen har framställt följande erinringar mot konventionsförslaget.

En anslutning till konventionen skulle medföra *dels* att det husliga arbetet, som hittills alltid i vårt land lämnats utanför skyddslagstiftningen — däri inbegripen lagen om arbetstidens begränsning — skulle indragas under densamma åtminstone vad anginge minderåriga, *dels* att minderårigas arbete i företag, vari allenast sysselsattes medlemmar av arbetsgivarens familj, vilka företag jämväl städse helt varit undantagna från tillämpningen av nämnda lagstiftning, skulle i viss och i själva verket mycket ingående omfattning göras till föremål för kontroll från det allmänns sida, *dels ock* att arbete, utfört av minderårig medlem av arbetsgivarens familj i andra företag, utan vidare skulle inbegripas under skyddslagstiftningen. Ett biträdande av konventionen skulle sålunda innebära, att den hittills upprätthållna principen om undantagande av hemmens och familjemedlemmars arbetsförhållanden från reglering och kontroll skulle genombrytas i vad anginge minderåriga.

De i konventionen upptagna villkoren för användande av skolpliktiga barn, som fyllt tolv år, till lätta arbeten utom skoltimmarna liksom de i konventionen meddelade förbuden för dylika arbeten nattetid samt å sönd- och helgdagar förutsatte en ingående detaljkontroll, vars genomförande otvivelaktigt komme att möta betydande svårigheter. Särskilt svårt torde det bliva att effektivt övervaka ett iakttagande av begränsningen av tiden för de lätta arbetena till två timmar om dagen samt förbudet mot dessa arbetens utförande å tid mellan kl. 8 e. m. och kl. 8 f. m. Fastställandet utan undantag av tidsbegränsningen för dessa arbeten till två timmar om dagen torde vidare, särskilt vad beträffade lovdagar och ferietid, icke utan fog kunna göras till föremål för erinran. Att exempelvis en 13-årig flicka under några timmar en lov- eller feriedag gäves i uppdrag att tillse ett barn i annan än egen familjs hem eller å en lekplats i det fria kunde väl knappast medföra någon skadeverkan eller eljest vara olämpligt, men skulle enligt konventionen vara förbjudet, beträffande tillsyn å lekplats i det fria jämväl i fråga om egna syskon. Förbjudet enligt konventionen syntes även vara att t. ex. använda egna barn under fjorton år till bärplockning å annans mark under mer än två timmar en lov- eller feriedag. Detsamma syntes också vara fallet beträffande bärplockning å egen mark, för den händelse man i jordbruket eller skogsbruket använde andra än egna familjemedlemmar.

Med hänsyn till att uppräkningsmetoden vid bestämmandet av området för en lagstiftning, som skulle äga tillämpning å någon större del av arbetslivets skiftande förhållanden, alltid visat sig medföra stora svårigheter, förefölle bestämmelsen i konventionen, att lagstiftningen skulle upptaga bestämmelser om vilka slags arbeten, som kunde anses såsom lätta, vara ägnad att ingiva betänkligheter.

Enligt konventionsförslaget skulle den nationella lagstiftningen till tryggnad av en effektiv tillämpning av konventionens bestämmelser föreskriva ett lämpligt system för officiell tillsyn och kontroll. Därest anslutning till konventionen beslutades och därav påkallade bestämmelser infördes i lagstiftningen, torde det också få anses nödvändigt, att en ordnad kontroll å de nya bestämmelsernas efterlevnad komme till stånd. Ett effektivt övervakande av denna lagstiftnings tillämpning skulle emellertid, såsom redan berörts, komma att stöta på stora svårigheter. Med hänsyn till bestämmelsernas nära släktskap med arbetarskyddslagens föreskrifter rörande minderåriga torde det i första hand komma att övervägas att inarbeta bestämmelserna i nämnda lag, varvid tillsynen å deras efterlevnad skulle komma att ävila yrkesinspektionen. Även om bestämmelserna i fråga skulle komma att sammanföras i en särskild författning — ensamt eller jämte andra föreskrifter rörande minderåriga — finge det likväl anses naturligt och önskvärt, väl

icke minst ur effektivitetssynpunkt, att övervakandet av bestämmelsernas tillämpning uppdroges åt yrkesinspektionen. Att lägga denna uppgift på yrkesinspektionen syntes emellertid med hänsyn till uppgiftens arbetskrävande art icke bliva möjligt utan vidtagande av en väsentlig utökning av dess arbetskrafter, alldenstund man, för den händelse någon grad av effektivitet skulle eftersträvas, icke kunde tänka på att i någon nämnvärd mån överlåta kontrollen på de kommunala tillsynsorganen (hälsovårdsnämnderna). En annan tänkbar utväg kunde måhända vara att uppdraga tillsynen åt barnavårdsnämnderna, vilka då lämpligen borde utöva denna funktion i egenskap av kommunala tillsynsorgan inom yrkesinspektionen. Denna utväg finge dock, om den vid närmare undersökning över huvud skulle befinnas möjlig, under alla förhållanden betraktas såsom en föga önskvärd lösning av frågan om tillsynens anordning.

Beträffande vilka åtgärder vårt land borde vidtaga i anledning av konventionen, har *socialstyrelsen* framhållit följande.

De av styrelsen framförda synpunkterna rörande innebörden och konsekvenserna i vissa viktigare hänseenden av en anslutning till konventionen hade syntes styrelsen vara av den art, att styrelsen icke ansåge sig kunna tillstyrka en ratificering av konventionen. Till detta ställningstagande hade även bidragit det förhållandet, att lagen om arbetarskydd med däri intagna bestämmelser rörande minderåriga så sent som år 1931 varit underkastad revision, därvid en avsevärd skärpning av sistberörda bestämmelser genomfördes. Att nu åter vidtaga en högst betydande skärpning av dessa bestämmelser torde knappast kunna anses lämpligt.

Ett eventuellt avböjande av konventionens ratificering uteslöte emellertid icke, att den svenska lagstiftningen strävade efter att söka förverkliga konventionens syftemål, i den mån desamma funnes förenliga med skyddslagstiftningens allmänna principer och i övrigt lämpliga. Särskilt syntes de önskemål, som kommit till uttryck i 4—6 artiklarna i konventionsförslaget — rörande barns och unga personers deltagande i offentliga föreställningar, i inspelandet av biograffilmer samt i vissa farliga arbeten — vara värda beaktande. I dessa avseenden vore i vårt land en mera fullständig och ingående reglering men framförallt en bättre tillsyn å gällande bestämmelser efterlevnad av behovet påkallad.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, vars yttrande är enhälligt, har — under framhållande av att de förändringar, som konferensen vidtagit i det ursprungliga konventionsförslaget måste betraktas såsom försämringar — beträffande konventionsförslagets särskilda bestämmelser framställt följande erinringar.

I fråga om *tillämpningsområdet* (artikel 1) överensstämde konventionen med arbetarskyddslagens allmänna bestämmelser om minimiålder däri, att konventionen väsentligen avsåge handel, kontors- och byråarbete samt hotell-, restaurang- och kaféverksamhet jämte nöjesföretag av olika slag och icke ägde tillämpning å industri, sjöfart eller jordbruk. Däremot vore konventionen icke såsom arbetarskyddslagen begränsad till att gälla »rörelse» eller »särskilda arbetsföretag». Vidare kunde anmärkas, att undantagsbestämmelsen i konventionens första artikel 3) a) vore betydligt mindre omfattande än den därmed besläktade bestämmelsen i arbetarskyddslagens 1 § b). Nu påpekade olikheter i avseende å tillämpningsområdet kunde icke fränkännas avsevärd praktisk betydelse. Genom frånvaron av begränsningen till »rörelse» eller »särskilt arbetsföretag» samt inskränkingen av konventionens undan-

tagsbestämmelse i första artikeln 3) b) till »husligt arbete i familj, vilket utföres av medlemmar av familjen», komme konventionen att avse bland annat alla slag av husligt arbete, som förrättades av andra än medlemmar av den familj, för vilken arbetet utfördes. Konventionen förbjöde sålunda användandet av minderåriga under 14 år till husliga sysslor hos främmande. Anmärkas kunde vidare, att avfattningen av första artikeln 3) a) i konventionen innebure förbud för föräldrar att använda sina barn under 14 år till arbete inom handels- och kaféforetag, även de minsta, så snart däri även sysselsattes någon främmande person. Visserligen skulle måhända en del av de arbeten, som nu betecknats såsom förbjudna, vara att anse såsom »lätta» i konventionens mening, men för användandet av barn till dylika arbeten gällde enligt konventionen så stränga begränsningar och villkor, att berörda möjlighet icke kunde tillmätas något avsevärt praktiskt värde. Sannolikt skulle också nämnda förbud mötas med föga förståelse och i stor utsträckning överträdas. Framhållas kunde jämväl, att statsmakterna hittills ansett sig böra lämna arbetet inom hemmen fredat för statligt ingripande samt att kontrollen å sådant arbete givetvis skulle ställa sig mycket besvärlig, förgelseväckande och kostsam.

Beträffande konventionens huvudbestämmelse, *förbudet mot användande av minderåriga under 14 år till arbete* (artikel 2), hade från Sveriges sida under den förberedande handläggningen framhållits, att nämnda åldersgräns, med hänsyn till den nyligen för motsvarande arbeten i arbetarskyddslagen fastställda 13-årsgränsen, icke för närvarande kunde godtagas. I de till delegationen avgivna yttrandena hade ock gjorts gällande, att en till 14 år förhöjd åldersgräns skulle i viss mån medföra sysslolöshet bland 13-åringarna. Delegationen vore emellertid tveksam, om detta skäl kunde tillerkännas avgörande betydelse. För anställning inom industrin eller sjöfarten gällde nu en allmän minimiålder av 14 år, och fråga vore om det funnes tillfyllestgörande skäl för en lägre åldersgräns i avseende å handel, kontors- och byråarbete samt hotell, restauranger och kaféer m. m. Arbetsförhållandena inom dessa företag vore i många fall ingalunda bättre än inom industrin i genomsnitt tagen. De moraliska riskerna torde till och med vara större. En för de olika näringsgrenarna gemensam minimiålder skulle också vara ägnad att underlätta skyddslagstiftningens tillämpning och kontrollen däröver. Risken för sysslolöshet torde ej heller vara alltför stor, särskilt om man, såsom skäligt syntes vara, utginge från att den förhöjda åldersgränsen skulle hava samma tillämpningsområde som den nu gällande 13-årsgränsen och måhända därjämte från att undantagsbestämmelserna i 12 § arbetarskyddslagen skulle i viss mån modifieras.

De i konventionen angivna *begränsningarna och villkoren för barns användande till lätta arbeten* (artikel 3) syntes vara av sådan beskaffenhet, att det med skäl kunde ifrågasättas, om den lindring i avseende å minderårigas användande, som desamma vore avsedda att bereda, hade något egentligt värde. Särskilt finge begränsningen av det lätta arbetet till högst två timmar om dagen, vare sig den minderåriga ginge i skolan eller icke, anses omotiverat och besvärande. Att denna begränsning skulle iakttagas under ferierna eller å söckendagarna utan skolgång — varannandagsläsningen förekomme ju ännu i viss utsträckning — torde knappast, vad än lagen stadgade, kunna förväntas. I varje fall skulle för begränsningens genomförande erfordras en mycket effektiv tillsyn. Det stadgande i artikel 3 i konventionen, som ålade staterna att utfärda undantagsbestämmelser beträffande lätta arbeten, måste från skyddssynpunkt betecknas såsom mindre lämpligt avfattat och skulle ställa lagstiftaren inför ganska besvärande uppgifter, då

bland annat ej blott arbetets art utan även de förhållanden, varunder det bedreves, borde tillbörligen beaktas.

Bestämmelserna om *högre åldersgränser för vissa farliga arbeten* (artiklarna 5 och 6) vore mindre väl lämpade för en konvention, då deras avfattning vore sådan, att de, särskilt artikel 5, medgäve en mycket växlande tillämpning. Anmärkas kunde därjämte, att ett noggrant effektuerande av ifrågavarande bestämmelser, synnerligast de i artikel 6 upptagna, skulle ställa stora krav på lagstiftaren, vilken förpliktades att uppmärksamma allehanda sysselsättningar, som vore farliga för liv, hälsa eller moral. Den konventionsförslaget åtföljande rekommendationen gäve emellertid härutinnan i punkt 6 viss ledning.

En mera fullständig tillämpning av *konventionens bestämmelser för tryggande av en effektiv kontroll* (artikel 7) skulle påkalla en betydande inspektionsverksamhet. Socialstyrelsen hade i sitt yttrande i ärendet ägnat särskild uppmärksamhet åt kontrollproblemet men ej framlagt något förslag till lösning av detsamma. Enligt delegationens mening vore den enda ändamålsenliga lösningen att söka i en lämplig förstärkning av yrkesinspektionen. De i artikel 7 b) åsyftade anordningarna till underlättande av identifiering och övervakning, vilkas beskaffenhet något närmare antyddes i rekommendationens punkt 8), vore främmande för kontrollsystemet i vår skyddslagstiftning och skulle kanske i vissa avseenden befinnas mindre tilltalande.

Beträffande de åtgärder, som från vårt lands sida borde vidtagas med anledning av konventionen, har *delegationen* slutligen anfört i huvudsak följande.

Såsom delegationen framhållit och i socialstyrelsens yttrande närmare belysts, skulle konventionens tillämpning, även med utnyttjande av de i densamma medgivna undantagsmöjligheterna, knappast låta sig fullt noggrant genomföras. Dess ingripande på privatlivets område skulle nämligen sannolikt anses mindre motiverat och i stor utsträckning icke respekteras. Kontrollen å regleringens efterlevnad skulle också, med hänsyn till såväl arbetsställets praktiskt taget obegränsade antal som inspektionsverksamhetens i många fall ömtåliga uppgifter, medföra betydande svårigheter och kostnader. I betraktande härav ansåge delegationen, hur beklagligt det än kunde vara med hänsyn till förpliktelsen till medverkan i det internationella socialpolitiska samarbetet, sig icke kunna förorda konventionens ratificering för Sveriges del.

Denna ståndpunkt hindrade emellertid icke, att man sökte såvitt möjligt beakta och förverkliga konventionens bestämmelser. Dess huvudsyfte ginge ut på att utsträcka tillämpningen av 14-årsgränsen, så att densamma skulle bli gällande för arbete i allmänhet, utom jordbruksarbete. För en åtgärd i denna riktning talade, såsom förut framhållits, bärande skäl, men ansåge delegationen, att man därvid måste hålla sig inom arbetarskyddslagens ram, d. v. s. till arbete inom »rörelse» eller »särskilt arbetsföretag» och hos främmande arbetsgivare. För att i fall av behov kunna lindra oskäligen verkningar av en dylik lagstiftningsåtgärd — och till förekommande att vår lagstiftning, åtminstone till synes, bleve strängare än konventionen — borde tillika undantagsbestämmelserna i arbetarskyddslagens 12 §, vilka ändock torde tarva omarbetning, göras till föremål för en revision, som bland annat i lämplig mån kanske kunde beakta undantagsbestämmelserna i konventionens tredje artikel.

Vad därefter anginge konventionens krav på högre minimiålder för särskilt farliga sysselsättningar, syntes detsamma lämpligen kunna giva anledning till

överbägende av revision och komplettering av den svenska lagstiftningen på området, d. v. s. 1897 års förordning angående förbud mot barns användande vid offentliga förevisningar och 1926 års lag angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning.

Beträffande rekommendationen har *delegationen* ansett densamma vara i stort sett väl lämpad för sitt ändamål och ej giva anledning till några mer vägende erinringar. Bestämmelserna i punkt 7 om förbud för vissa kategorier av brottslingar och drinkare att använda andra barn än sina egna till arbete hörde emellertid enligt delegationens mening icke till ämnet och måste till sitt innehåll anses mindre lyckade. I övrigt syntes rekommendationens allmänt hållna bestämmelser, i den mån de ej redan vunnit beaktande i vår lagstiftning, lämpligen kunna uppmärksammas vid det lagstiftningsarbete, vartill konventionen, även om den ej ratificerades, i vårt land kunde giva anledning.

b) över
rekommenda-
tionen.

Såsom framgår av den i ärendet förebragta utredningen skulle en anslutning från vårt lands sida till ifrågavarande konvention förutsätta åtskilliga rätt vittgående ändringar i arbetarskyddslagen. Ehuru jag är av den mening, att den svenska lagstiftningen bör ändras till överensstämmelse med konventionens principer, föreslår jag icke nu sådana lagändringar, särskilt med hänsyn till den korta tid, som förflutit sedan sist verkställda revision av arbetarskyddslagen — beslutad år 1931 — ägde rum. Därav följer, att jag icke heller kan förorda, att konventionen nu ratificeras.

Departements-
chefen.

I viss mån annorlunda ligger förhållandet till med den speciallagstiftning i ämnet, som finnes i vårt land, delvis motsvarande konventionens bestämmelser i artiklarna 4—6 om farliga arbeten m. m., nämligen 1897 års förordning angående förbud mot barns användande vid offentliga förevisningar och 1926 års lag angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning. Därvidlag förefinnes icke samma hinder för vår lagstiftnings anpassning efter konventionens principer. Sedan riksdagens uttalande i ratifikationsfrågan föreligger, har jag därför för avsikt att hemställa om uppdrag åt socialstyrelsen att inkomma med förslag till den lagstiftning, som kan föranledas av konventionens förenämnda bestämmelser om vissa farliga arbeten m. m.

Beträffande rekommendationen torde dess föreskrifter böra tagas under överbägende vid de lagstiftningsåtgärder, vartill konventionen giver anledning.

Under åberopande av vad jag i det föregående i skilda hänseenden anført får jag hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens vid dess sex-

tonde sammanträde i Genève år 1932 antagna konventionsförslag och rekommendationer.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Viking Nilsson.

---

*Bilaga.**Översättning.*

**Förslag till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare,
sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg
(reviderad år 1932).**

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå sammankallats till Genève och där samlats den 12 april 1932 till sitt sextonde sammanträde,

samt beslutit antaga vissa förslag till partiell revision av konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, antagen av konferensen vid dess tolfte sammanträde, vilken fråga utgör den fjärde punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

antager denna, den tjugosjunde dagen i april år ettuseniohundra och trettio två efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Artikel 1.

I denna konvention

a) betecknar och inbegriper uttrycket »arbetsförrättning» allt eller en del av det arbete med lastning eller lossning av fartyg, nyttjat i havs- eller inre sjöfart, med undantag för krigsfartyg, som i land eller ombord utföres vare sig i havs- eller inre hamn eller i docka, vid lastbrygga, kaj eller annan liknande plats, där dylikt arbete bedrivs; samt

b) avser uttrycket »arbetare» varje person, som användes till sådan arbetsförrättning.

Artikel 2.

Varje regelrätt brukad tillträdesled, som går över en docka, lastbrygga, kaj eller liknande område och vilken arbetarna hava att använda för att begiva sig till eller från den plats, där arbetsförrättningar utföras, samt alla arbetsplatser i land skola hållas i ett skick, som är ägnat att bereda trygghet åt de arbetare, som använda dem.

Särskilt skall iakttagas

1) att alla arbetsplatser i land och alla farliga delar av förut angivna tillträdesleder, som föra dit från närmaste allmänna väg, äro försedda med belysning, som är effektiv och icke erbjuder fara;

2) att lastbryggor och kajer hållas så fria från gods, att de lämna fri passage till de i artikel 3 omnämnda förbindelsemedlen;

3) att då utrymme lämnas längs bryggans eller kajens ytterkant, detta har en bredd av minst 90 centimeter (3 fot) och hålles fritt från andra hindrande föremål än fasta konstruktionsdelar samt i bruk varande inrättningar och redskap;

4) att, i den mån så låter sig göra med hänsyn till trafiken och arbetet,
 a) alla farliga delar av dessa tillträdesleder och arbetsplatser (t. ex. farliga öppningar, hörn och kanter) äro försedda med lämpliga räck av minst 75 centimeters (2 fot 6 tum) höjd;

b) farliga passager över broar, kassuner och dockportar å båda sidor äro försedda med räck av minst 75 centimeters (2 fot 6 tum) höjd, vilket i bägge ändar skall givas tillräcklig fortsättning, som dock icke behöver vara längre än 4.5 meter (5 yards).

5) *De i mom. 4) av denna artikel angivna måttbestämmelserna skola ifråga om anordningar i bruk vid tiden för denna konventions ratificering anses vara iakttagna, om de faktiska måtten icke med mera än 10 procent understiga de mått, som äro angivna i nämnda mom. 4).*¹⁾

Artikel 3.

1) Då ett fartyg ligger vid kaj eller intill annat fartyg för arbetsförrättningars utförande, skola förbindelsemedel, som erbjuda garantier för säkerhet, stå till arbetarnas förfogande, när de hava att begiva sig till eller från fartyget, såvida icke omständigheterna äro sådana, att arbetarna, även om ingen särskild anordning finnes, kunna göra detta utan att utsättas för onödiga risker.

2) Ifrågavarande förbindelsemedel skola utgöras av:

a) där så skäligen kan åstadkommas, fartygets fallrepstrappa, en landgång eller liknande anordning;

b) i övriga fall en lejdare.

3) De i mom. 2 a) av denna artikel angivna anordningarna skola ha en bredd av minst 55 centimeter (22 tum); de skola vara stadigt fästade, så att de äro förhindrade att rubbas; de få icke luta för mycket, och till dem använt material skall vara av god beskaffenhet och i gott stånd; de skola å båda sidor utefter hela sin längd vara försedda med betryggande räck, som överallt har en höjd av minst 82 centimeter (2 fot 9 tum), eller, ifråga om fallrepstrappa, å ena sidan vara försedda med betryggande räck av nämnda höjd, för såvitt den andra är tillräckligt skyddad av fartygssidan.

Dock må anordningar av berörda slag, som äro i bruk vid tiden för denna konventions ratificering, fortfarande användas:

a) om de på båda sidor äro försedda med räck av minst 80 centimeters (2 fot 8 tum) höjd, intill dess dessa ersättas med nya;

b) om de på båda sidor äro försedda med räck av minst 75 centimeters (2 fot 6 tum) höjd, under en tid av två år²⁾ efter ratificeringen av denna konvention.

4) Den i mom. 2 b) angivna lejdaren skall vara av tillräcklig längd och styrka samt på lämpligt sätt fastgjord.

5) a) Avvikelser från bestämmelserna i denna artikel kunna medgivas av vederbörande myndigheter i de fall, då de anse, att de i artikeln omnämnda anordningarna icke äro nödvändiga för arbetarnas säkerhet.

b) Bestämmelserna i denna artikel skola icke äga tillämpning å ställningar eller lastlandgångar i de fall, då dessa uteslutande användas för arbetsförrättningar.

6) Arbetare må icke använda eller åläggas använda andra förbindelsemedel än dem, som angivas i eller äro tillåtna enligt denna artikel.

¹⁾ Detta moment finnes icke i 1929 års konvention.

²⁾ I 1929 års konvention ett år.

Artikel 4.

För det fall att arbetarna måste sjöledes begiva sig till eller från ett fartyg för arbetsförrättningars utförande, skola lämpliga anordningar finnas föreskrivna till tryggande av deras transport, däri inbegripet föreskrift om de villkor, som de för transporten använda farkosterna skola uppfylla.

Artikel 5.

1) Då arbetarna hava att utföra arbetsförrättningar i lastrum, vilkas botten är belägen mer än 1.5 meter (5 fot) under däckets yta, skola förbindelse medel, vilka erbjuda garantier för säkerhet, finnas till deras förfogande.

2) Dessa förbindelsemedel skola i regel bestå av en lejdare, och skall sådan icke anses erbjuda garantier för säkerhet med mindre:

a) *den erbjuder fotfäste med ett djup, inbegripet utrymmet bakom lejdaren, av minst 11.5 centimeter ($4\frac{1}{2}$ tum) och en bredd av minst 25 centimeter (10 tum) samt stadigt fäste för händerna;*¹⁾

b) *den icke är mera indragen under däckets än som skäligen fordras för att hålla den fri för lucköppningen;*

c) *den fortsättes av och befinner sig i samma linje som anordningar för stadigt hand- och fotfäste, anbringade å luckkarmarna (t. ex. steg eller urholkningar);*

d) *de i nästföregående punkt omnämnda anordningarna erbjuda fotfäste med ett djup, inbegripet utrymmet bakom dessa anordningar, av minst 11.5 centimeter ($4\frac{1}{2}$ tum) och en bredd av minst 25 centimeter (10 tum);*¹⁾

e) *lejdarna, där särskilda sådana finnas mellan de nedre däcken, i den mån så låter sig göra, befinna sig i samma linje som den från översta däckets nedgående lejdaren.*

Dock må vederbörande myndigheter, då på grund av fartygets konstruktion icke skäligen kan påfordras anbringandet av lejdare, medgiva användande av andra förbindelsemedel, förutsatt att dessa i tillämpliga delar uppfylla i denna artikel för lejdare föreskrivna villkor.

*Ifråga om fartyg, som finnas vid tiden för denna konventions ratificering, skola måttbestämmelserna i punkterna a) och d) av detta moment anses vara iakttagna, intill dess lejdare och andra anordningar förnyas, om de faktiska måtten icke med mera än 10 procent understiga de mått, som äro angivna i nämnda punkter a) och d).*²⁾

3) Tillräckligt fritt utrymme för tillträde till förbindelsemedlen skall lämnas vid luckkarmarna.

4) Axeltunnlar skola å båda sidor vara försedda med lämpliga hand- och fotfästen.

5) Då en lejdare skall användas i lastrummet på ett odäckt fartyg, skall det åligga den, som åtagit sig arbetsförrättningarna, att tillhandhålla sådan lejdare. Denna skall i övre ändan vara försedd med *hakar eller annan*³⁾ anordning för säkert fästande.

6) Arbetarna må icke använda eller åläggas använda andra förbindelsemedel än dem, som angivas i eller äro tillåtna enligt denna artikel.

7) Vid tiden för denna konventions ratificering befintliga fartyg skola vara fritagna från dimensionsföreskrifterna i mom. 2 a) och d) och från bestämmelserna i mom. 4 under en tid icke överstigande fyra år, räknat från dagen för nämnda ratificering.

¹⁾ Angående detta styckes lydelse i 1929 års konvention, se prop. nr 71/1930 sid. 83.

²⁾ Detta stycke finnes icke i 1929 års konvention.

³⁾ I 1929 års konvention: *hakar för dess fästande vid luckkarmen eller med annan anordning etc.*

Artikel 6.

1) Under det att arbetarna befinna sig ombord å fartyget för arbetsförrättningars utförande, skall varje för arbetarna tillgänglig lucköppning till lastrum med ett djup av mera än 1.5 meter (5 fot), räknat från däcksytan till rummets botten, och som ej är skyddad medelst karm till en höjd uppgående till minst 75 centimeter (2 fot 6 tum), då lucköppningen ej användes för genomsläppande av gods, kol eller annan materiel, omgivas med betryggande skyddsräck av minst 90 centimeters (3 fots) höjd eller ock vara täckt på betryggande sätt. Den nationella lagstiftningen skall fastställa, huruvida bestämmelserna i denna artikel skola tillämpas under måltidsraster och andra korta avbrott i arbetet.

2) Liknande åtgärder skola i fall av behov vidtagas för att bereda skydd vid alla andra öppningar i däck, vilka kunna erbjuda fara för arbetarna.¹⁾

Artikel 7.

Då arbetsförrättningar skola utföras ombord å ett fartyg, skola förbindelsemedlen till detta fartyg ävensom alla platser ombord, där arbetarna sysselsättas eller dit de kunna beordras under arbetet, vara effektivt upplysta.

De använda belysningsanordningarna skola vara sådana, att de icke kunna äventyra arbetarnas säkerhet eller inverka störande på andra fartygs navigering.

Artikel 8.

För att trygga arbetarnas säkerhet, då de äro sysselsatta med att avtaga eller pålägga luckor och skärstockar, tjänande att täcka lucköppningarna,

1) skola luckor och skärstockar, som tjäna att täcka lucköppningarna, hållas i gott stånd;

2) skola luckorna vara försedda med handtag, avpassade efter luckornas storlek och tyngd, såvida ej lucköppningen eller luckorna äro så konstruerade, att handtag äro onödiga²⁾;

3) skola skärstockar, som tjäna att täcka lucköppningarna, vara försedda med sådana anordningar för avtagning och påläggning, att arbetarna icke behöva beträda dem för att anbringa nämnda anordningar;

4) skola luckor och skärstockar, för såvitt de icke äro utbytbara, vara försedda med tydligt märke, angivande det däck och den lucköppning, till vilka de höra, samt deras plats i lucköppningen;

5) må luckor icke användas till uppförande av ställningar för lastens handhavande eller för annat ändamål, som skulle kunna utsätta dem för skada.

Artikel 9.

Lämpliga åtgärder skola vidtagas till säkerställande, att lyftinrättningar eller därtill hörande fasta eller lösa hjälpmedel icke användas för arbetsförrättningar i land eller ombord å fartyg, med mindre de befinna sig i stånd att fungera riskfritt.

Särskilt skall iakttagas följande:

1) Innan de tagas i bruk, skola nämnda inrättningar jämte de fasta hjälpmedel ombord, som enligt nationell lagstiftning betraktas som de föras tillbehör, ävensom kättingar och ställinor, som användas i samband därmed, i föreskriven ordning vederbörligen undersökas och provas av *en utav de nationella myndigheterna godkänd*²⁾, kompetent person, som även skall genom certifikat intyga den högsta tillåtna belastningen.

¹⁾ Angående denna artikels lydelse i 1929 års konvention, se prop. nr 71/1930 sid. 84.

²⁾ De kursiverade orden finnas icke i 1929 års konvention.

2) Efter deras tagande i bruk skall varje i land eller ombord använd lyftinrättning samt alla fasta hjälpmedel ombord, som enligt den nationella lagstiftningen betraktas som den förras tillbehör, ingående undersökas eller besiktigas, sålunda:

a) lastbommar, svanhalsar, mast- och bombeslag, ringbultar, topprep och alla andra fasta hjälpmedel, vilkas lösgörande möter särskilda svårigheter, skola ingående undersökas vart fjärde år och besiktigas var tolfte månad;

b) alla lyftinrättningar (såsom kranar och vinschar), block, schacklar och övriga i a) icke åsyftade tillbehör skola ingående undersökas var tolfte månad.

Alla lösa hjälpmedel (t. ex. kättingar, ställinor, ringar och krokar) skola, varje gång innan de tagas i bruk, besiktigas, för såvitt de icke blivit besiktigade under de närmast föregående tre månaderna.

Kättingar må icke förkortas genom att därå slås knopar, och åtgärder skola vidtagas till förekommande att de skadas av skarpa kanter.

Ögonsplits å ställina med eller utan kaus skall vara utförd med minst tre instickningar av hela kardeler och två instickningar av kardeler med halva antalet trådar uttagna. Dock skall denna föreskrift icke förhindra användandet av annan slags splits, vilken visas vara lika effektiv som de nu föreskrivna.

3) Kättingar och liknande hjälpmedel, som angivas i den nationella lagstiftningen (t. ex. krokar, ringar, schacklar och lekare) skola, för såvitt de icke enligt föreskrift i nämnda lagstiftning underkastats annan tillfredsställande behandling, glödgas under tillsyn av *en utav de nationella myndigheterna godkänd*¹⁾, kompetent person med iakttagande av följande:

a) Kättingar och förut angivna hjälpmedel ombord å fartyg:

1:o kättingar och hjälpmedel om högst 12.5 millimeter ($\frac{1}{2}$ tum) i regelbundet bruk, minst en gång var sjätte månad;

2:o övriga kättingar och hjälpmedel (däri inbegripet topprepskättingar, men med undantag för »bridle chains», som äro fästade vid lastbom eller mast) i regelbundet bruk, minst en gång var tolfte månad.

Dock skall i fråga om dylika hjälpmedel, vilka uteslutande användas vid kranar eller andra lyftinrättningar, som drivas för hand, den i 1:o angivna tiden av sex månader ersättas med tolv månader och de i 2:o angivna tolv månaderna ersättas med två år.

Jämväl må i de fall, då vederbörande myndighet beträffande förut angivna *hjälpmedel*²⁾ anser, att på grund av deras dimensioner, utförande, material eller sällan förekommande användning iakttagandet av föreskrifterna i förevarande moment rörande glödgning icke erfordras för arbetarnas skyddande, myndigheten kunna medelst skriftligt certifikat (som den när som helst kan återkalla) undantaga ifrågavarande hjälpmedel från tillämpningen av nämnda föreskrifter under förbehåll av de villkor, som må bliva angivna i certifikatet

b) Kättingar och förut angivna hjälpmedel, som icke finnas ombord:

åtgärder skola föreskrivas till säkerställande av glödgning av sådana kättingar och hjälpmedel.

c) Kättingar och förut angivna hjälpmedel, vare sig de finnas ombord eller icke:

kättingar och hjälpmedel, som förlängts, ändrats eller reparerats medelst svetsning, skola ånyo provas och undersökas.

4) Vederbörligen bestyrkta besiktningsdokument, vilka utgöra ett tillfredsställande bevis för att ifrågavarande inrättningar och hjälpmedel fungera

¹⁾ De kursiverade orden finnas icke i 1929 års konvention.

²⁾ I 1929 års konvention: *hjälpmedel med undantag av kättingar etc.*

säkert, skola, alltefter omständigheterna, förvaras i land eller ombord; dessa besiktningsdokument skola angiva den högsta tillåtna belastningen samt dagen för och resultatet av de i mom. 1 och 2 av denna artikel åsyftade provningar och undersökningar ävensom av de i mom. 3 åsyftade glödgningar eller andra behandlingsmetoder.

Dessa besiktningsdokument skola, då så påfordras av därtill bemyndigad person, företes av den, som har hand om dem.

5) På alla kranar, lastbommar och kättingslängor ävensom å övriga ombord använda liknande hjälpmedel, specificerade i den nationella lagstiftningen, skall den högsta tillåtna belastningen finnas tydligt angiven. Den högsta tillåtna belastningen för kättingslängor skall med tydliga siffror eller bokstäver vara angiven antingen på själva kättingen eller på en därvid säkert fästad bricka eller ring av hållbart material.

6) Alla motorer, kuggjul, kättings- och friktionstransmissioner, axlar, strömförande elektriska ledningar samt ångrör skola (med mindre det kan visas, att de äro så placerade och konstruerade, att de för alla de använda arbetarna erbjuda samma trygghet, som om de vore effektivt skyddade) vara säkert inskyddade, i den mån så låter sig göra utan menlig inverkan på fartygets säkra manövrering.

7) *Kranar och vinschar skola vara försedda med sådana anordningar, att faran för lastens oförutsedda nedfallande, under det den lyftes eller sänkes, reduceras till ett minimum.*¹⁾

8) Lämpliga åtgärder skola vidtagas till förhindrande, att avloppsånga från och, i den mån så låter sig göra, ånga under tryck till vinsch eller kran försvårar sikten å arbetsplats, där arbetare är sysselsatt.

9) *Lämpliga åtgärder skola vara vidtagna till förhindrande, att fotändan av en lastbom oavsiktligt lyftes ur sitt stöd.*²⁾

Artikel 10.¹

Endast tillräckligt kompetenta och pålitliga personer må användas för skötande av lyft- eller transportinrättningar, vare sig de drivas med maskinkraft eller på annat sätt, för signalerande till skötaren av sådana inrättningar eller för passande av göling å vinschtrumma eller nockar.

Artikel 11.

1) Last må ej lämnas hängande i lyftinrättning, med mindre kompetent person effektivt passar denna, medan lasten är hängande.

2) Lämpliga åtgärder skola föreskrivas för användande av signalman, där så erfordras för arbetarnas säkerhet.

3) Lämpliga åtgärder skola föreskrivas till undvikande, att farliga arbetsmetoder användas vid uppstapling eller nedtagning, stuvning eller lossning av last eller vid dess handhavande i samband därmed.

4) *Innan arbetet börjas vid en lucköppning, skola skärstockarna antingen vara urliftade eller ock säkert fästade till förhindrande att de rubbas.*³⁾

5) Försiktighetsåtgärder skola vidtagas till möjliggörande för arbetarna att lätt utrymma lastrum eller mellandäck, då de där sysselsättas med lastning eller lossning av kol eller annat massgods.

6) Ställning må icke användas för arbetsförrättning, med mindre den är av hållbar och solid konstruktion, vederbörligen uppstöttad och, i fall av behov, säkert fästad.

¹⁾ Angående detta moments lydelse i 1929 års konvention, se prop. nr 71/1930 sid. 86.

²⁾ Detta moment finnes icke i 1929 års konvention.

³⁾ Angående detta moments lydelse i 1929 års konvention, se prop. nr 71/1930 sid. 87.

För transport av last mellan fartyget och land må icke användas handkärra, då ställningen har sådan lutning, att den medför fara.

Ställningar skola, i fall av behov, täckas med lämpligt ämne för att hindra arbetarna från att halka.

7) *Då arbetsutrymmet i ett lastrum är begränsat till utrymmet under själva lucköppningen må, utom för att bryta ut last eller sammanföra den i längor,*

a) *hakar icke fästas i band eller dylikt kring balar, innehållande bomull, ull, kork, jutesäckar eller annat liknande gods;*

b) *fathakar icke användas för lastning eller lossning av tunnor, med mindre så låter sig göra utan fara på grund av tunnornas eller hakarnas konstruktion och beskaffenhet.¹⁾*

8) *Intet hjälpmedel må belastas utöver sin högsta tillåtna belastning utom i undantagsfall och då endast i den utsträckning, som medges av den nationella lagstiftningen.¹⁾*

9) Kranar i land med föränderlig lyftförmåga (t. ex. vid vertikalt rörlig kranarm, där lyftförmågan växlar med kranarmens lutning) skola vara försedda med automatisk indikator eller en skylt, utvisande den högsta tillåtna belastning, som svarar mot olika lutningar av kranarmen.

Artikel 12.

Den nationella lagstiftningen skall föreskriva de försiktighetsmått, som äro att anse såsom nödvändiga för att bereda arbetarna ett med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall tillbörligt skydd, då de ha att arbeta i beröring med eller i närheten av ämnen, som äro farliga för deras liv eller hälsa, antingen på grund av ämnenas egen natur eller på grund av det tillstånd, vari ämnena för tillfället befinna sig, eller då de ha att arbeta å platser, där dylika ämnen ha förvarats.

Artikel 13.

Vid dockor, lastbryggor, kajer och andra liknande platser, där arbetsförrättning ofta utföres, skola sådana anordningar, som den nationella lagstiftningen med hänsyn tagen till lokala förhållanden bör föreskriva, finnas vidtagna för att den första hjälpen må kunna skyndsamt lämnas vid olycksfall och för att vid allvarliga sådana vederbörande må kunna skyndsamt föras till närmaste sjukhus. Ett tillräckligt förråd av material för lämnande av den första hjälpen skall ständigt förvaras å de platser, varom här är fråga, i sådant skick och å sådana ställen, att detsamma är lätt tillgängligt och omedelbart kan tagas i bruk under arbetstiden. Nämda förråd böra ställas under inseeende av en eller flera ansvariga personer, varav en eller flera böra vara kompetenta att lämna den första hjälpen och beredda att stå till omedelbar tjänst under arbetstiden.

Lämpliga åtgärder skola jämväl vidtagas vid dockor, lastbryggor, kajer och andra liknande, förut omnämnda platser för att lämna hjälp åt arbetare, som fallit i vattnet.

Artikel 14.

Ingen må avlägsna eller rubba räck, landgångar, hjälpmedel av olika slag, lejdare, livräddningsredskap, belysningsanordningar, skyltar eller märken, ställningar eller andra föremål, varom föreskrift meddelas i denna konvention, utan att vara därtill vederbörligen bemyndigad eller i fall av nödtvång; föremålen i fråga skola återställas på sin plats vid utgången av den tid, under vilken de måst vara avlägsnade.

¹⁾ Angående detta moments lydelse i 1929 års konvention, se prop. nr 71/1930 sid. 87.

Artikel 15.

Det skall tillkomma varje medlem att medgiva fullständiga eller partiella avvikelser från denna konventions bestämmelser beträffande docka, lastbrygga, kaj eller annan liknande plats, där arbetsförrättning endast tillfälligtvis utföres eller där trafiken är obetydlig och begränsad till mindre fartyg, samt beträffande vissa särskilda fartyg eller vissa särskilda slag av fartyg eller fartyg, som icke uppnå ett visst tontal, ävensom i de fall, då det med hänsyn till klimatiska förhållanden ställer sig omöjligt att kräva uppfyllandet av bestämmelserna i denna konvention.

Internationella arbetsbyrån skall hållas underrättad om de bestämmelser, med stöd av vilka ovanberörda fullständiga eller partiella avvikelser medgivas.

Artikel 16.

Med de undantag, som eljest i denna konvention medgivas, skola de bestämmelser i konventionen, som beröra fartygs byggnad eller permanenta utrustning, omedelbart tillämpas å fartyg, vilkas byggnad påbörjas efter dagen för konventionens ratificering, samt inom fyra år efter nämnda dag å alla andra fartyg. Dock skola dessa bestämmelser jämväl före utgången av denna tid tillämpas å sistnämnda fartyg i den mån så är rimligt och praktiskt genomförbart.

Artikel 17.

Till tryggande av en effektiv tillämpning av utfärdade författningar om skydd för arbetare mot olycksfall skola

- 1) nämnda författningar tydligt ange de personer eller organ, som äro ansvariga för deras iakttagande;
- 2) anstalter träffas för inrättande av ett effektivt inspektionssystem och för fastställande av påföljder för överträdelse av författningarna; samt
- 3) författningarnas text eller sammandrag därav anslås å väl synliga ställen vid dockor, lastbryggor, kajer och andra liknande platser, där arbetsförrättning ofta utföres.

Artikel 18.¹⁾

Varje medlemsstat förbinder sig att på basis av denna konvention med övriga medlemsstater, som ratificerat konventionen, träffa överenskommelser om ömsesidighet, innebärande särskilt ömsesidigt godkännande av de anordningar, som i respektive länder vidtagits i fråga om prov, undersökningar och glödning samt ömsesidigt godkännande av däröver utfärdade certifikat och protokoll.

Giltigheten av nämnda förbindelse är dock beroende av att medlemsstaten i fråga om fartygs och ombord använda inrättningars konstruktion samt i fråga om anteckningar ävensom i fråga om föreskrifter, som skola iakttagas ombord i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, är övertygad om att de anordningar, som vidtagits av annan medlemsstat, tillförsäkra arbetarna en allmän säkerhetsstandard, som är lika effektiv som den standard, vilken påbjudes av det egna landets lagstiftning.

Regeringarna skola dessutom tillbörligen beakta de förpliktelser, som framgå av mom. 11 av artikel 405 i Versaillesfördraget och motsvarande artiklar i de övriga fredsfördragen.

Artikel 19.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom registreras.

¹⁾ Motsvarighet till denna artikels bestämmelser finnes icke i 1929 års konvention.

Artikel 20.

Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats hos sekretariatet.

Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer blivit registrerade av generalsekreteraren.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader från den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 21.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen registrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem registreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

Artikel 22.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats hos sekretariatet.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående stycke nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny femårsperiod och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje femårsperiod.

Artikel 23.

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall internationella arbetsbyråns styrelse förelägga generalkonferensen en redogörelse för tillämpningen av denna konvention och taga under övervägande, huruvida det finnes anledning att uppföra frågan om dess revision helt eller delvis på konferensens dagordning.

Artikel 24.

I fall konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision helt eller delvis av förevarande konvention, skall en medlems ratifikation av den nya konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, medföra uppsägning av förevarande konvention oberoende av vad i artikel 22 här ovan stadgas om tidsfrist.

Från den dag, då den nya konventionen träder i kraft, skall förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

Förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificera den nya konventionen.

Artikel 25.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

Rekommendation för påskyndande av den ömsesidighet, varom stadgas i den år 1932 antagna konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

I betraktande av att den reviderade konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, innehåller en artikel rörande ömsesidighet mellan medlemsstater, som ratificerat nämnda konvention,

förordar konferensen, att följande åtgärder måtte vidtagas för att påskynda den ömsesidighet, som avses i berörda artikel:

1) Snarast möjligt efter den reviderade konventionens antagande böra åtgärder vidtagas av regeringarna i de mest betydande intresserade staterna för åvägabringande av förhandlingar till säkerställande av skäligen enhetlighet i avseende å konventionens tillämpning, särskilt beträffande de spörsmål, som omtalas i nämnda artikel, samt för utarbetande av enhetliga formulär till certifikat för internationellt bruk.

2) Rapporter över åtgärder, som vidtagits till förverkligande av föregående moment, skola årligen insändas till internationella arbetsbyrån.

Förslag till konvention angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 12 april 1932 till sitt sextonde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående minimiålder för barns användande i icke-industriellt arbete, en fråga, vilken utgör tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

antager denna, den trettionde dagen i april år ettusenniohundra och trettio-två efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Artikel 1.

1) Denna konvention äger tillämpning å varje arbete, som icke utgör föremål för reglering i efterföljande, av internationella arbetskonferensen vid dess respektive första, andra och tredje sammanträden antagna konventioner:

Konvention angående fastställande av minimiålder för barns användande till industriellt arbete (Washington, 1919);

Konvention angående fastställande av minimiålder för barns användande i arbete till sjöss (Genua, 1920);

Konvention angående minimiålder för barns användande till arbete inom jordbruket (Genève, 1921).

Vederbörande myndighet i varje land skall, efter samråd med de mest betydande av frågan berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationerna, bestämma gränslinjen mellan tillämpningsområdet för denna konvention och för de tre ovannämnda konventionerna.

- 2) Denna konvention skall icke äga tillämpning å
- a) fiske till havs;
  - b) arbete i tekniska och yrkesskolor, för såvitt detsamma är av väsentligen uppfostrande natur, icke har till ändamål affärsvinst samt begränsas, godkännes och kontrolleras av offentlig myndighet.
- 3) Vederbörande myndighet i varje land skall äga att från tillämpningen av denna konvention undantaga:
- a) användande i företag, vari endast sysselsättas medlemmar av arbetsgivarens familj, under villkor likväl, att användandet icke är skadligt, olämpligt eller farligt i den mening, som avses i artiklarna 3 och 5 här nedan;
  - b) husligt arbete i familj, vilket utföres av medlemmar av familjen.

Artikel 2.

Barn, som äro under fjorton år eller vilka, ehuru de uppnått nämnda ålder, ännu äro underkastade bottenkolplikt enligt den nationella lagstiftningen, må icke, med här nedan angivna undantag, användas till något av de arbeten, varå denna konvention äger tillämpning.

Artikel 3.

- 1) Barn, som fyllt tolv år, må utom de för skolgången bestämda timmarna, användas till lätta arbeten under villkor, att desamma:
- a) icke äro skadliga för barnens hälsa eller normala utveckling;
  - b) icke äro av beskaffenhet att menligt inverka på deras skolgång eller på deras förmåga att tillgodogöra sig den i skolan meddelade undervisningen;
  - c) icke överstiga två timmar om dagen, vare sig å dagar med skolgång eller lovdagar, samt att det sammanlagda antalet timmar om dagen, som användes till skolgång och till lätta arbeten, i intet fall överstiger sju.
- 2) Lätta arbeten skola vara förbjudna:
- a) å söndagar och lagstadgade offentliga högtidsdagar;
  - b) under natten, d. v. s. under en tidrymd av minst tolv på varandra följande timmar, innefattande tiden mellan kl. 8 e. m. och kl. 8 f. m.
- 3) Efter att hava rådfrågat de mest betydande av frågan berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationerna skall den nationella lagstiftningen
- a) bestämma, vilka slags arbeten kunna anses såsom lätta i förevarande artikels mening;
  - b) föreskriva de primära villkor, som skola vara uppfyllda, innan barnen få användas till lätta arbeten.
- 4) Med iakttagande av bestämmelsen i mom. 1 a) här ovan
- a) må den nationella lagstiftningen bestämma, vilka arbeten skola vara tillåtna och deras dagliga varaktighet under ferierna för barn, vilka avses i artikel 2 och äro över fjorton år;
  - b) må i länder, där icke någon bestämmelse finnes rörande skoltvång, tiden för lätta arbeten icke överstiga fyra och en halv timme om dagen.

Artikel 4.

I konstens, vetenskapens eller undervisningens intresse må den nationella lagstiftningen medelst individuella tillstånd medgiva undantag från bestämmelserna i artiklarna 2 och 3 av denna konvention, så att barn kunna uppträda vid offentliga föreställningar och deltaga såsom skådespelare eller statister i inspelandet av biograffilmer.

Dock

- a) må intet undantag medgivas i fall av sådant användande, vilket är farligt i den mening, som avses i artikel 5 här nedan, såsom vid cirkus-, varieté- och kabaretföreställningar;

b) skola stränga villkor stadgas till säkerställande av barnens hälsa, kroppsutveckling och moral samt till tryggande av att de erhålla god behandling, erforderlig vila och fortsatt undervisning;

c) må barn, vilka erhållit tillstånd att arbeta på de villkor, som föreskrivas i denna artikel, icke användas till arbete efter midnatt.

Artikel 5.

Den nationella lagstiftningen skall fastställa en eller flera åldersgränser, högre än de i artikel 2 av denna konvention angivna, för sådant användande av unga personer, vilket genom sin beskaffenhet eller de förhållanden, varunder det försiggår, är farligt till liv, hälsa eller moral för de därtill använda personerna.

Artikel 6.

Den nationella lagstiftningen skall fastställa en eller flera åldersgränser, högre än de i artikel 2 av denna konvention angivna, för användande av unga personer till ambulerande handel å gator eller å allmänna platser eller lokaler, för regelbundet användande av dem vid diskar utanför affärslokalerna samt för deras användande i ambulerande yrken i sådana fall, där förhållandena påkalla, att en högre åldersgräns fastställs.

Artikel 7.

Till tryggande av en effektiv tillämpning av denna konventions bestämmelser skall den nationella lagstiftningen:

- a) föreskriva ett lämpligt system för officiell tillsyn och kontroll;
- b) föreskriva lämpliga anordningar till underlättande av identifiering och övervakande av personer under en viss ålder, använda i sådana sysselsättningar och yrken, som avses i artikel 6;
- c) stadga straff för åsidosättande av den lagstiftning, som bringar i tillämpning bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 8.

De i artikel 408 av Versaillesfördraget och motsvarande artiklar av de övriga fredsfördragen föreskrivna årliga rapporterna skola meddela fullständiga upplysningar om den lagstiftning, som bringar i tillämpning bestämmelserna i denna konvention. Dessa upplysningar skola bland annat innefatta:

- a) en förteckning å de olika slag av sysselsättningar, som den nationella lagstiftningen betecknar såsom lätta arbeten i den mening, som avses i artikel 3;
- b) en förteckning å de olika slag av sysselsättningar, beträffande vilka den nationella lagstiftningen i enlighet med artiklarna 5 och 6 fastställt åldersgränser, överstigande de i artikel 2 angivna;
- c) fullständiga upplysningar rörande de förhållanden, varunder undantag från artiklarna 2 och 3 medgivits med stöd av artikel 4.

Artikel 9.

Bestämmelserna i artiklarna 2, 3, 4, 5, 6 och 7 i denna konvention skola icke äga tillämpning å Indien, men i Indien

1) skall användande av barn under tio år vara förbjudet.

Emellertid må den nationella lagstiftningen i konstens, vetenskapens eller undervisningens intresse medelst individuella tillstånd medgiva undantag från ovannämnda bestämmelse, så att barn kunna uppträda vid offentliga föreställningar och deltaga såsom skådespelare eller statister i inspelandet av biograffilmer.

Skulle åldersgränsen för barns användande i fabriker, vilka icke använda motorkraft och ej äro underkastade den indiska fabrikslagen, av den nationella lagstiftningen fastställas till en ålder överstigande tio år, skall den för användande i dylika fabriker föreskrivna åldersgränsen träda i stället för åldern av tio år vid tillämpningen av förevarande moment.

2) Personer under fjorton år må icke sysselsättas med något av de icke-industriella arbeten, som vederbörande myndighet efter samråd med de mest betydande av frågan berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationerna kan komma att beteckna såsom farliga för liv, hälsa eller moral.

3) Den nationella lagstiftningen skall fastställa en åldersgräns, överstigande tio år, för användande av unga personer till ambulerande handel å gator eller å allmänna platser eller lokaler, för regelbundet användande av dem vid boddiskar utanför affärslokalerna samt för deras användande i ambulerande yrken i sådana fall, där förhållandena påkalla, att en högre åldersgräns fastställles.

4) Den nationella lagstiftningen skall meddela föreskrifter för tillämpningen av bestämmelserna i denna artikel och särskilt stadga straff för åsidosättande av den lagstiftning, som bringar i tillämpning bestämmelserna i denna artikel.

5) Vederbörande myndighet skall efter en tidrymd av fem år, räknat från utfärdandet av de författningar, vilka bringa i tillämpning denna konventions bestämmelser, underkasta förhållandena en förnyad fullständig prövning, åsyftande höjning av de i denna konvention föreskrivna minimiåldrar, och skall denna prövning avse samtliga bestämmelser i denna artikel.

Skulle i Indien genomföras en lagstiftning, som stadgar skolplikt till en ålder av fjorton år, skall denna artikel upphöra att gälla, och skola därefter artiklarna 2, 3, 4, 5, 6 och 7 äga tillämpning å Indien.

Artikel 10.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom registreras.

Artikel 11.

Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats hos sekretariatet.

Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer blivit registrerade av generalsekreteraren.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader från den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 12.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen registrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem registreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

Artikel 13.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år flutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga den-

samma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekretärer för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats hos sekretariatet.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående stycke nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av fem år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje femårsperiod.

Artikel 14.

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall internationella arbetsbyråns styrelse förelägga generalkonferensen en redogörelse för tillämpningen av denna konvention och taga under övervägande, huruvida det finnes anledning att uppföra frågan om dess revision helt eller delvis på konferensens dagordning.

Artikel 15.

I fall konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision helt eller delvis av förevarande konvention, skall en medlems ratifikation av den nya reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, medföra uppsägning av förevarande konvention, oberoende av vad i artikel 13 här ovan stadgas.

Från den dag, då den nya reviderade konventionen träder i kraft, skall förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

Förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificera den nya reviderade konventionen.

Artikel 16.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

Rekommendation angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 12 april 1932 till sitt sextonde sammanträde

samt beslutit antaga vissa förslag angående minimiålder för barns användande till arbete i icke-industriella yrken, en fråga, vilken utgör tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga formen av en rekommendation,

antager denna, den trettionde dagen i april år ettusenniohundra och trettiotvå efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Konferensen,

som antagit ett förslag till konvention angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete, avsett att fullständiga den internationella reglering, som åvägabragts genom de tre vid föregående sammanträden antagna konventionerna angående minimiålder för barns användande till industriellt arbete, arbete till sjöss och arbete inom jordbruket,

och som önskar trygga en såvitt möjligt likformig tillämpning av det nya förslaget till konvention, vilket lämnar åt den nationella lagstiftningen att reglera vissa detaljer i fråga om tillämpningen,

anser, oaktat den skiftande beskaffenheten av de sysselsättningar, som nämnda förslag avser, och nödvändigheten att medgiva praktiska tillämpnings sätt, som växla med klimat, sedvänjor, nationella traditioner och andra för de skilda länderna säregna förhållanden, det vara av vikt att beakta vissa tillämpningsmetoder, som visat sig giva tillfredsställande resultat och sålunda kunna tjäna till ledning för organisationens medlemmar.

Konferensen hemställer följaktligen, att medlemmarna måtte beakta följande regler och metoder.

I. Lätta arbeten.

1. För att möjliggöra för barnen att draga full nytta av sin skolundervisning och för att skydda deras fysiska, intellektuella och moraliska utveckling är det önskvärt, att, så länge de äro underkastade skolplikt, deras användande till arbete i möjligaste mån inskränkes.

2. Det är önskvärt, att vid bestämmandet av de olika slag av lätta arbeten, vartill barn få användas utom skoltimmarna, sådana sysselsättningar tagas under övervägande som utträttande av ärenden, utdelning av tidningar, diverse göromål stående i samband med sport eller spel samt plockande och försäljning av blommor eller frukter.

3. För barns användande till lätta arbeten böra vederbörande myndigheter fordra samtycke av föräldrar eller förmyndare, läkarintyg om fysisk lämplighet för den åsyftade sysselsättningen samt, där så erfordras, samråd med skolmyndigheterna.

4. Begränsningarna av det dagliga användandet av barn till lätta arbeten utom skoltimmarna böra anpassas med hänsyn till å ena sidan skolans tidschema och å andra sidan barnets ålder. I det fall undervisningen pågår såväl för- som eftermiddag, bör barnet tillförsäkras tillräcklig vila före morgonlektionerna, under tiden mellan morgon- och eftermiddagslektionerna ävensom omedelbart efter de senare.

II. Användande vid offentliga föreställningar.

5. Användande vid offentliga föreställningar, ävensom såsom skådespelare eller statister vid inspelning av biograffilmer, bör i princip vara förbjudet i fråga om barn under tolv år. Undantagen från denna regel böra hållas inom de trängsta gränser och medgivas allenast i den mån konstens, vetenskapens eller undervisningens intresse kräver det.

De tillstånd, som i individuella fall kunna beviljas av vederbörande myndigheter, böra icke lämnas i andra fall, än där användandets natur och särskilda art kunna rättfärdiga det, föräldrar eller förmyndare givit sitt samtycke och barnets fysiska lämplighet för användandet blivit styrkt. Vid användande för inspelning av biograffilmer böra åtgärder vidtagas till tryggnad, att barnen komma att stå under tillsyn av ögonspecialister. Dessutom bör barnet vara tillförsäkrat en god behandling och möjlighet att fortsätta sina studier.

Varje tillstånd bör ange det antal timmar, under vilka barnet må användas, och skall därvid särskilt beaktas natt- och söndagsarbete samt arbete på lagstadgade högtidsdagar. Tillstånd bör lämnas antingen för särskild föreställning eller för begränsad tidrymd och kunna förnyas.

III. Farliga arbeten.

6. Vederbörande myndigheter böra samråda med de mest betydande av frågan berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationerna, innan de bestämma, vilka arbeten skola anses farliga för de använda personernas liv, hälsa eller moral; på enahanda sätt bör förfaras före fastställandet av den eller de högre åldersgränser, som den nationella lagstiftningen skall föreskriva för användandet till sådana arbeten.

Bland arbeten av ifrågavarande slag finnes anledning upptaga exempelvis vissa användanden vid offentliga föreställningar, såsom till utförande av akrobatiska prestationer, i sjukvårdsanstalter, såsom till förrättande av arbeten, som medföra fara för smitta eller infektion, samt i företag för försäljning av alkoholhaltiga drycker, särskilt servering av kunderna.

Olika åldersgränser för skilda sysselsättningar böra fastställas med hänsyn tagen till de särskilda faror, sysselsättningarna medföra; i vissa fall må åldersgränsen för unga flickor kunna vara högre än den för ynglingar.

IV. Förbud för vissa personer att använda barn.

7. För skyddande av barnens moraliska intressen bör det vara förbjudet för personer, som blivit dömda för vissa svårare brott eller äro notoriska drinkare, att till arbete använda andra barn än sina egna och detta även om barnen leva med dem i samma hushåll.

V. Genomförande.

8. Till underlättande av tillämpningen av konventionsförslagets bestämmelser är det önskvärt, att det införes ett system med offentlig registrering samt arbets- och identitetsböcker för barn, vilkas användande till arbete medgivits.

Dessa handlingar böra innehålla bland annat uppgifter om barnets ålder, slaget av sysselsättning, antalet medgivna arbetstimmar och de dagar, då barnet börjar och slutar sin anställning.

I fall barnet användes till gatuhandel, bör bärande av ett särskilt tecken föreskrivas.

I sådana fall, där barn användas vid offentliga föreställningar, böra inspektions- eller kontrollorganen äga rätt till tillträde till de lokaler, där föreställningarna förberedas och hållas.